
Reis van de Stichting Haegsche Tijd naar Zwitserland, 5 – 8 mei 2026

“Een snoepreisje voor horlogeliefhebbers.” Zo omschreef een van de deelnemers treffend de excursie van de Stichting Haegsche Tijd naar Zwitserland. Een kleine groep Nederlandse liefhebbers en kenners bezocht in enkele dagen tijd een indrukwekkende reeks namen uit de Zwitserse horlogewereld: Frederique Constant, TAG Heuer, Panerai, Ulysse Nardin, Audemars Piguet, Omega en Hercules. De deelnemers kregen toegang tot locaties die normaal gesloten blijven en spraken met mensen die verantwoordelijk zijn voor ontwerp, productie, innovatie en kwaliteitscontrole.

De reis stond in het teken van vakmanschap, techniek, historie en precisie. Tegelijkertijd viel op hoe modern de Zwitserse horlogewereld zich presenteert. Wie denkt aan stoffige werkplaatsen en oudere heren achter vergrootglazen kwam bedrogen uit. De deelnemers troffen juist jonge medewerkers, opvallend veel vrouwen, strakke moderne gebouwen, laboratoriumachtige productieomgevingen en een sfeer van innovatie en internationale allure. Bij sommige merken hing eerder de sfeer van een hightech designbedrijf dan van een traditionele fabriek.

Tijdens de bezoeken werd duidelijk hoeveel stappen nodig zijn om een hoogwaardig horloge te vervaardigen. Onderdelenproductie, assemblage, testen, afregeling en eindmontage vormen samen een nauwkeurig georganiseerd proces. Soms werkt één horlogemaker aan een compleet uurwerk, elders verloopt het proces meer als een verfijnde productielijn. Overal gelden dezelfde hoge standaarden.

Kenmerkend was het contrast tussen de onderdelenproductie, waar het naar olie ruikt en machines geluid maken, en de assemblageafdelingen, waar mensen in stilte en met grote concentratie werken met pincet en loupe. In beide werelden staan toewijding en vakmanschap centraal.

Ook innovatie speelt een belangrijke rol. Nieuwe materialen zoals silicium, koolstofvezel en titanium worden ontwikkeld en gebruikt om onderdelen sterker, lichter en minder gevoelig voor magnetisme te maken. Slimme constructies die minder smering nodig hebben maken uurwerken efficiënter en duurzamer.

Tegelijkertijd blijft veel werk verrassend handmatig. Zo zagen de deelnemers hoe onderdelen met kleine houten staafjes worden gepolijst, een techniek die nauwelijks veranderd lijkt sinds de negentiende eeuw. Juist die combinatie van hightech en ambacht gaf de bezoeken hun bijzondere karakter.

Torture chambers en absolute perfectie

Bijzonder indrukwekkend waren de testfaciliteiten die sommige merken lieten zien. Horloges worden blootgesteld aan schokken, magnetisme, hoge druk, temperatuurwisselingen en langdurige trillingen. In zogenoemde 'torture chambers' moesten zij bewijzen bestand te zijn tegen het dagelijks leven van hun toekomstige eigenaar, op de meest extreme locaties: van hooggebergte tot diepzee, van raceauto's en vliegtuigen met hoge G-krachten tot het meer beschaafde bestaan aan boord van een klassieke auto of een jacht. Het leverde soms bijna komische beelden op: luxe horloges van vele duizenden euro's die doelbewust worden mishandeld in naam van kwaliteit en precisie.

Voelen en beleven van horloges en uurwerkonderdelen

Een eigen identiteit

Vrijwel ieder merk benadrukte zijn eigen geschiedenis en identiteit. Ulysse Nardin verwijst nadrukkelijk naar de nautische traditie van nauwkeurige tijdmeting op zee. Panerai legt de verbinding met de duikwereld en militaire toepassingen, zichtbaar in de karakteristieke vergrendeling van de kroon. TAG Heuer is al decennialang actief in de sporttijdwaarneming en tegenwoordig verbonden aan Max Verstappen. Dat de NASA ooit koos voor een Omega Speedmaster tijdens de maanmissies bleek voor de Zwitsers zelf destijds een verrassing, maar het bedrijf maakt daar sindsdien dankbaar gebruik van in zijn internationale profilering.

Het (Nederlandse) verhaal van Frederique Constant en innovatie bij TAG Heuer

Horlogehistorie: Huygens, Houriet en de Quartzcrisis

Tijdens de bezoeken kwamen ook de grote lijnen van de Zwitserse horlogegeschiedenis aan bod. De Quartzcrisis van de jaren zeventig en tachtig speelde daarbij een belangrijke rol. Verschillende bedrijven vertelden hoe de komst van goedkope quartzhorloges de Zwitserse mechanische industrie bijna ten onder bracht, en hoe samenwerking, consolidatie en hernieuwde aandacht voor mechanische kwaliteit uiteindelijk voor herstel zorgden. Namen als ETA en Sellita passeerden daarbij regelmatig.

Bijzonder was ook de aandacht voor historische figuren die aan de basis stonden van de moderne tijdmeting. Natuurlijk kwam Christiaan Huygens meermaals ter sprake. Verschillende deelnemers merkten op dat zijn betekenis in Zwitserland zichtbaarder lijkt dan in Nederland zelf. Zijn uitvinding van het slingeruurwerk en zijn bijdragen aan precisietijdmeting worden daar nog altijd nadrukkelijk erkend. Dat werd met belangstelling en enige trots vastgesteld.

Daarnaast kwam ook Jacques-Frédéric Houriet ter sprake. Zijn naam blijkt in de Neuchâtelose horlogewereld nog steeds met respect te worden uitgesproken. Houriet geldt als een belangrijke schakel in de ontwikkeling van precisie-uurwerken en chronometers, en droeg sterk bij aan de reputatie van Zwitserland als centrum van hoogwaardige tijdmeting. Een Houriet-klok werd door de jonge Ulysse Nardin gebruikt vanwege de hoge precisie en door hem persoonlijk gered toen brand uitbrak in zijn atelier. Die klok is tegenwoordig te zien in het horlogemuseum in Le

Locle. Juist die historische lijn, van Huygens via Houriet naar de moderne manufacturen, gaf de reis extra diepgang.

Beroemde creatie van Matthaus Hipp in Hôtel de Ville van Neuchâtel (links) en de fantastische collectie in het Patek Philippe museum in Genève (rechts)

Cultuur, gastronomie en Nederlandse connecties

Naast de technische bezoeken was er volop ruimte voor cultuur, gastronomie en ontmoeting. Bij Frederique Constant werden de deelnemers bijzonder gastvrij ontvangen door CEO Niels Eggerding en Karin Mössenlechner, ambassadeur van Nederland in Bern. Als blijk van waardering voor de gastvrijheid en de beleving schonk de Stichting Haagsche Tijd, net als bij andere bezochte horlogebedrijven, het boek *Huygens & Hofwijck*.

Ook buiten de fabrieken kende de reis bijzondere momenten. Zo maakten het Patek Philippe Museum in Genève, het Hôtel de Ville in Neuchâtel en het horlogemuseum in Le Locle indruk met hun prachtige collecties horloges en klokken: van antieke en uiterst gecompliceerde uurwerken tot hypermoderne atoomklokken.

Hôtel DuPeyrou (links) en Audemars Piquet (rechts)

Ook bijzonder waren de diners in de exclusieve Société du Jardin en het bijna paleisachtige Hôtel DuPeyrou. Dit historische gebouw, opgericht door Pierre-Alexandre DuPeyrou uit Paramaribo, bleek onverwacht veel Nederlandse connecties te hebben, onder meer via Belle van Zuylen. Verder waren er ontmoetingen met Nederlandse vertegenwoordigers in de Zwitserse horlogewereld, onder wie Adriaan Trampe van Hercules, een horlogemaker die zijn droom realiseert door een eigen horloge op de markt te brengen, zoals zoveel merken ooit zijn begonnen. De bescheiden schaal vormde daarbij een treffend contrast met de grote fabrieken van de beroemde horlogemerken.

Treffend contrast tussen de traditionele locatie van Hercules (links) en het hypermoderne gebouw van Audemars Piquet in Le Locle met fraai spiegeldak

Een belangrijke rol tijdens de reis was weggelegd voor Nico de Rooij, voormalig president van COSC. Dankzij zijn netwerk gingen deuren open die normaal gesloten blijven. Dat leidde onder meer tot bijzondere bezoeken en exclusieve ontvangsten, waaronder een bezoek aan de Manufacture des Saigoles van Audemars Piguet in Le Locle. In dit moderne gebouw worden complexe uurwerkmechanismen vervaardigd in een omgeving die bewust is ontworpen rond samenwerking, rust en vakmanschap.

De reis liet zien dat Zwitserse horlogerie veel meer is dan luxe alleen. Achter ieder horloge gaat een wereld schuil van techniek, geschiedenis, ontwerp, precisie en menselijke toewijding. Vier dagen lang werden de deelnemers ondergedompeld in die wereld, met gesprekken, observaties en ervaringen die nog lang zullen bijblijven.

Veel dank gaat uit naar Joost Albers, Nico de Rooij en Ben Droste voor de organisatie, de bijzondere locaties, de logistiek en de unieke ervaringen tijdens deze reis. En dank aan alle deelnemers voor de gezelligheid, gesprekken, foto's, anekdotes en observaties die hebben bijgedragen aan de mooie reis en dit verslag.

Jan Mark Pleijsant en André Faber, met bijdragen door AI